A°. 1837. N°. 86.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 22 Julij.

FRANKFORT, den 18den Julij.

Brieven uit Napels van den 6den Julij melden, dat de vreesselijk toenemende cholera het volk te Palermo er toe gebragt heeft om den onderkoning alle papieren af te nemen, met verklaring, alles zelf te willen besturen, en zoo lang de ziekte duurt geene geldverzendingen naar Napels meer te willen doen.

— Volgens berigten uit Konstantinopel begint men steeds meer en meer de weldadige gevolgen van de reis des Sultans te bespeuren. Daartoe behoort ook de afzetting van *Nedschib*, pacha van Varna, tegen welken bij den Sultan eene menigte klagten zijn ingebragt geworden. — Ondanks de verzekeringen van de onbepaalde vrienden der regering, meent men toch, dat het genoegzaam blijkt, dat de meermalen vermelde zamenzwering tegen het leven van den Sultan geenszins van zoo weinig belang was, als zij zouden willen doen gelooven. Vele aanzienlijke beambten der regering waren daarin betrokken en moesten in ballingschap gaan, terwijl anderen dit lot nog te wachten staat. Het meeste opzien heeft gebaard de verbanning van den gunsteling des grooten Heers, *Wassaf*-Effendi. Daar de oude *Chosrew*-pacha reeds lang in stilte tegen dezen gewerkt had, en hij het is, die de zamenzwering ontdekt heeft, was er aanvankelijk bij het publiek eenige overhelling, om de gansche zaak voor loutere intrigue te houden.

— Berigten uit Hanover melden, dat de Koningin, vergezeld van den Kroonprins, den 14den hare plegtige intrede in de hoofdstad zal doen. — Den 10den heeft Z. M. de Koning van Hanover gehoor verleend aan eene deputatie van de Israelitische gemeente, met den opperlands-rabijner, Dr *Adler*, aan het hoofd. De laatste beval den Koning in korte woorden het welzijn aan van tien duizend getrouwe onderdanen, die, in hunne burgerlijke regten zoo zeer beperkt' hun vertrouwen op de gunst van Z. M. vestigden. De Koning sprak in zeer vleijende bewoordingen jegens Dr *Adler* over de lijkrede, door dezen in de sijnagoge gehouden, en voegde er bij, dat een volk, met zoodanige gezindheden bezield, allezins achting verdiende.

— Volgens berigten uit Smyrna, heeft de Koning van Griekenland aan den staatsraad den voorslag gedaan, om de Beijersche troepen, die zich in Griekenland bevinden, eerlang door nationale troepen te vervangen. Z. M. gaf daarbij te kennen, dat hij het tijdstip daartoe voor gunstig hield, en dat hij in de trouw zijner Grieken genoegzamen steun had, om Griekenlands toekomst te verzekeren. Deze voorslag schijnt thans in den staatsraad overwogen te worden, inzonderheid met betrekking tot de wijze van spoedige uitvoering.

— Voor eenige dagen geraakten eenige ingezetenen van het dorp Bessingen, een kwartier uurs van Darmstad gelegen, op den weg van daar naar hunne woonplaats onder elkander in hevigen twist, die tot dadelijkheden oversloeg. De Erf-groothertog kwam juist op den aangang, maar het gelukte hem niet aan den twist een einde te maken; hij ondervond veeleer tegenspraak. Ten gevolge van dit voorval zijn verscheidene personen in hechtenis genomen.

— De weduwe en de zoons van den Oostenrijksche veldmaarschalk *van Schwarzenberg* zullen op het slagveld van Leipzig eenen gedenksteen doen oprigten, ter plaatse waar die veldheer aan de verbondene monarchen de tijding van de overwinning overbragt.

Van den 19den Julij.

— Nadere berigten uit Napels bevestigen, hetgeen gisteren van de voorvallen te Palermo gemeld is. De rust schijnt echter verder niet gestoord te zijn. De cholera heerscht te Palermo nog erger dan te Napels, en de sterfgevallen bedragen, naar evenredigheid der bevolking, het dubbel tal van die te Napels, namelijk tusschen de 400 en 500 dagelijks. Te Napels heeft het getal sterfgevallen van den 2den op den 3den slechts 361 bedragen, en is dus iets verminderd.

Er zal uit Napels naar Palermo en Messina, waar de garnizoenen zeer zwak zijn, versterking van krijgsmagt gezonden worden.

LONDEN, den 17den Julij.

H. M. de Koningin heeft het parlement in persoon geprorogeerd. Hare aanspraak is in algemeene bewoordingen vervat geweest. Geene der buitenlandsche aangelegenheden is daarbij aangeroerd geworden. Alleen meent men in de zinsnede, waarbij H. M. verklaart: « dat zij zal trachten al de instellingen, zoo kerkelijke als burgerlijke, door welberaamde verbeteringen, waar die noodig mogten zijn, te bevestigen, een bewijs te vinden, dat zij heeft willen te kennen geven, zich niet te verre door eene zoogenoemde radicale hervorming te zullen laten medeslepen.

PARIJS, den 17den Julij.

De volgende télégraphische depêche is alhier bekend gemaakt.

Bordeaux 15 Julij, 's avonds ten 7 ure.

» Men schrijft uit Saragossa van den 12den, dat *Espartero* den zelfden dag te Calatayud is aangekomen met 8 bataljons en 2 escadrons van de garde, om zich te vereenigen met de divisie van *Orad*, welke te Teruel vooruit was gegaan, en om het bevel op zichte nemen. De Pretendent naderde steeds Valentia, de guerillas waren de stad reeds tot op een half uur afstands genaderd.

» Engelsche kannonniers, waarvan men het getal niet opgeeft, zijn door een Engelsch schip den 1sten te Valentia ontscheept.

Van den 18den Julij.

De Fransche dagbladen deelen den tekst mede van het tusschen den generaal *Bugeaud* en *Abd-el-Kader* den 30sten Mei ll. te Tafna gesloten traktaat, dat thans ook door laatstgenoemden is aangenomen. De hoofdbepalingen van dit traktaat zijn, dat *de Emir* de souvereiniteit van Frankrijk erkent in die gedeelten der provincien Oran en Algiers, bij het traktaat omschreven, doch het beheer der overige gedeelten aan zich behoudt, gelijk hem ook Rachgoun, Tlemcen en Mechouar door Frankrijk afgestaan worden; dat wijders de Emir aan Frankrijk in drie termijnen zal hebben te leveren 30,000 fanega's tarwe, 30,000 fanega's garst en 5,000 ossen, en voorts in Frankrijk al zijne inkoopen van kruid, zwavel en wapenen zal moeten bewerkstelligen; dat de handel tusschen de Arabieren en Franschen, die zich wederkeerig op elkanders grondgebied zullen mogen vestigen en bescherming genieten, vrij en onbelemmerd zal zijn. Eindelijk nog verbindt zich *de Emir*, geen punt der kust aan eenige mogendheid zonder goedkeuring van Frankrijk af te staan.

— De volgende telegraphische depêche is alhier bekend gemaakt:

« *Narbonne 17 Julij, half 7 ure des avonds.*

» *Carcassone den 17den, 's morgens.*"

« *De generaal Castellane aan den minister van oorlog.*

Berga heeft den 12den gecapituleerd, uit gebrek aan levensmiddelen; het garnizoen, bestaande uit 220 man voetvolk en 400 nationale garden, heeft de wapens nedergelegd; dezelve is niet gevangen. 2,000 geweren, 2 stukken geschut en 1,000 patronen zijn in handen der insurgenten (Carlisten).

'sGRAVENHAGE, den 20sten Julij.

Men verneemt, dat Z. M. de Koning hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid heeft doen betuigen aan den heer *H. H. van Someren* te Rotterdam, voor de dichtregelen door dezen Vaderlandschen Dichter aan Z. M. toegezonden, tijdens hoogstdeszelfs bezoek te dier stede.

— Bij koninklijk besluit, is de heer Mr. *J. C. Faber van Riemsdijk*, alhier, benoemd tot Rijks-advocaat, in plaats van Mr. *P. J. de Fremerij*.

— Dezer dagen zijn in deze residentie aangekomen de heeren *L. N.* graaf *van Randwijck*, lid der gedeputeerde staten van Gelderland, en baron *van Nagell*, mede uit die provincie.

— Veel opgang maakt hier thans een werkje van Mr. *G. Groen van Prinsterer*, getiteld: *de maatregelen tegen de afgescheidenen aan het staatsregt getoetst*, in hetwelk die advocaat verklaart zich gedrongen te gevoelen openlijk te betuigen, dat hij het spoedig opheffen van alle vervolging wenschelijk acht. Hij legt in dit boekske zijne denkbeelden bloot, eerst over de oorzaken der onrust in de Hervormde kerk; daarna, over de wijs waarop het separatismus zich uit die onrust heeft ontwikkeld; en eindelijk, over het onstaatkundige en vooral het onregtmatige der vervolging. Wijders handelt de schrijver over den aard en de volgorde der klagten, welke men tegen de inrigting van het kerkgenootschap en de handelwijs van het kerkbestuur ingebragt heeft, over de wijs waarop zij worden voorgedragen, en over de wijs waarop zij beantwoord zijn geworden. Na die beschouwing, gelooft hij dat het separatismus zich als van zelf in zijnen waren oorsprong zal vertoonen, gelijk het, wel verre van op zich zelve te staan, en eene toevallige omstandigheid te zijn, uit den toestand der kerk als gevolg, als ontwikkeling (die, voor hoe beklagenswaardig men ze houde, naar hij meent, niet kon achter blijven), voortgevloeid is. Hij betoogt daarbij, dat er ter bevrediging der billijke en met bescheidenheid voorgedragene wenschen, dat er tot verzachting, tot vermindering der grieven tegen het bestaande Hervormde kerkgenootschap, noch door het sinode noch door het gouvernement, iets is gedaan. Wijders tracht hij aan te toonen, dat de vervolging ondoeltreffend en ontoereikend is; dat zij eene nadeelige strekking heeft, dat zij onregtmatig is. Ten slotte beweert de schrijver, dat de afgescheidenen, ingezetenen van Neder-

land zijn; dus met geene inlegeringen moeten worden bezwaard; — dat zij zijn leden eener gezindheid, die de openbare orde of veiligheid niet stoort; en zij alzoo regt op vrije godsdienst-oefening hebben; dat zij zijn leden der gereformeerde gezindheid, en zij alzoo, even als de leden van het kerkgenootschap, regt hebben op de gelijke bescherming, welke aan alle in het rijk bestaande gezindheden toegekend is. Daarna toont hij aan, dat de Fransche strafwet op godsdienst-oefening geene betrekking heeft, en, al mogt zij het kunnen hebben, dan nog zij krachteloos worden zou tegenover eene grondwet, die, ten aanzien der godsdienstvrijheid, een overvloed van waarborgen vastgesteld heeft.

Op dien grond dringt hij op de vernietiging der Fransche strafwet aan, vooral ook omdat zij met de grondwet in strijd is, en de meeste regters betuigen, dat zij met weerzin door hen wordt toegepast. Het slot van dit belangrijk geschrift luidt als volgt:

„Wij houden het oog gerigt op den Vorst, die ons regeert. De bevreemding dat hetgeen, waarover men zich beklaagt, onder dezen Koning gebeurt, die bevreemding zelve is eene regtmatige hulde aan zijn karakter. Geene vleijerij, maar ook geene miskenning; ik wensch, waar het de hoogste belangen des Vaderlands geldt, altijd vrijmoedig, nooit ondankbaar te zijn. Ik weet dat, waar geene ministeriële verantwoordelijkheid bestaat, de Vorst eindelijk wordt gerekend hetgeen lang openlijk en zonder stoornis geschiedt, persoonlijk goedgekeurd te hebben. Doch ik voeg er bij, kan het anders? waar de hooge ambtenaren vooringenomenheid aan den dag hebben gelegd; waar de hoogste kerkvergadering, met aandrang, de hulp inriep van het bestuur; waar de ligchamen, die zich in zekeren zin als bewaarders der grondwet beschouwen, door lijdelijkheid hun zegel aan hetgeen plaats had, schenen te hechten; waar het algemeen de meest verregaande onverschilligheid betoonde, en waar zoo veel heeft zamengewerkt om op eenvoudige Evangelie-belijders het vermoeden en den blaam van strafwaardige rustverstoring te werpen? De waarheid, door zoo vele hinderpalen tegengehouden, kan niet terstond doordringen tot den troon. Eenmaal, wij mogen het vertrouwen, eenmaal dringt zij door tot den Vorst, wien God, in Zijne gunst, aan Nederland schonk; wien zoo menige band, niet van uiterlijken dwang, maar van innerlijke gehechtheid, aan ons verbindt; wiens leven, niet slechts door rustelooze werkzaamheid, maar ook, en vooral, door volklievende bedoeling, eene gestadige zelfopoffering wordt, en die het zijne hoogste eere rekent te buigen voor de Majesteit van Hem, die de harten der Vorsten leidt gelijk Hij wil!

LEEUWARDEN, den 17^den^ Julij.

Zaturdag namiddag is met de stoomboot van Amsterdam te Harlingen en in den loop van den avond alhier gearriveerd en in het logement de Doelen afgestapt, Z. K. H. *Maximiliaan*, Kroonprins van Beijeren, die heden de harddraverij alhier heeft bijgewoond.

AMSTERDAM, den 20sten Julij.

Wij hebben heden morgen regtstreeksche berigten uit de Vereenigde Staten van Amerika ontvangen, gedagteekend van den 25sten Junij jl. Zij melden, dat in de handels-aangelegenheden eenige verbetering is ontstaan. Er hadden vrij aanzienlijke katoenverkoopen, voornamelijk tot uitvoer, plaats gehad.

Men hield zich bezig met maatregelen te nemen, om alle banken der onderscheidene staten gelijktijdig hare betalingen in specie te doen hervatten. Er was ook spraak van het instellen eener nationale bank, welk ontwerp algemeen scheen bijval te vinden. Er bestond vrees, dat de Indianen de vijandelijkheden zouden hervatten. Zij weigeren de voorwaarden van het met hen gesloten traktaat na te leven, volgens hetwelk zij verpligt zijn Florida te ontruimen.

Het gouvernement der Vereenigde Staten had bevolen, dat de Mexikaansche brik, die voor eenigen tijd door *de Natchez* gekaapt was, zou worden teruggegeven; gelijk ook de door de Mexikanen gevangen genomen equipaage en passagiers der Amerikaansche schepen op vrije voeten zijn gesteld.

AMSTERDAM, den 20sten Julij.

Beurs van 19 Julij.

Men was heden volstrekt zonder nadere tijdingen uit Spanje; aan geruchten ontbrak het niet, intusschen zijn alle te los om medegedeeld te kunnen worden.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ gebleven; bij eenige affaire; 5 pCt. $99\frac{15}{16}$, 100 gesloten; voor binnenlandsche rekening werd nog al wat gekocht; kansbiljetten $22\frac{1}{2}$, bijna zonder handel; beide sijndicaten prijs houdend, $93\frac{3}{4}$ à $\frac{5}{8}$ en $75\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; van oude aandeelen handelmaatschappij bleven gedurig verkoopers: geopend à 164, klommen dezelve tot $164\frac{1}{2}$, vielen tot $163\frac{3}{4}$, stegen weder tot $164\frac{1}{4}$, en hielden zich op deze hoogte staande; in 5 pCt. Oost-Indië zijn verschillende partijtjes à 98 en $98\frac{1}{8}$ afgegeven.

Spanje. In Ardoins heerscht nog al eenige levendigheid; geopend à $18\frac{3}{4}$, stegen dezelve allengskens tot $19\frac{3}{8}$, en hielden zich op deze hoogte staande; Passive $4\frac{3}{4}$ à 5; Fransche uitgestelde $7\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, beide met eenige weinige affaire.

Rusland. Oude en nieuwe Russen 104; Russen van 1831 en 1833 $95\frac{1}{2}$ met koopers; Roebels $66\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ gebleven.

Columbia. $19\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; *Peru.* $14\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, weinig omzet.

Beurs van 20 Julij.

De Engelsche dagbladen van eergisteren behelzen de aanspraak, waarmede de nieuwe Koningin het parlement ontbonden heeft; de aanspraak zelve is nietig en niets beteekenend.

Uit Spanje zijn ons geene nadere tijdingen toegekomen.

Er is heden ter beurs veel handel in onze binnenlandsche fondsen gedreven, en waren bijzonder 5 pCt. Oost-Indië voor Engelsche rekening zeer gevraagd.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$ gesloten; 5 pCt. 100, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, 100 gesloten; kansbiljetten $22\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ op het eind der beurs gedaan; oud sijndicaat $93\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$; nieuwe $76\frac{1}{8}$, 76. In oude aandeelen handelmaatschappij bleef veel beweging heerschen; de prijs was reeds 165, ook $163\frac{1}{2}$, en bleef 163 à $\frac{1}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië van $98\frac{1}{4}$ tot $98\frac{7}{16}$ opgeklommen.

Spanje. Ardoins openden $19\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{4}$, en hielden zich zeer lang daarop staande; eerst laat verschenen verschillende verkoopers op lagere duivenmerken van *Parijs* van gisteren, en gemeld effekt viel allengskens tot $18\frac{9}{16}$ à $\frac{1}{2}$ en konde zich niet weder daarboven verheffen.

Rusland. Oude en nieuwe Russen $104\frac{3}{8}$; Russen van 1831 en 1833 $95\frac{1}{2}$ en $\frac{5}{8}$; Roebels $66\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$ afgegeven; Metalliek $100\frac{1}{2}$.

Columbia. $19\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; *Peru.* $14\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$, met eenige affaire.

Zoo even verspreidt zich het gerucht, dat Valencia bezweken was. Ik geef u dit zonder voor de echtheid te willen instaan.

Mengelwerk.

De Tweede Kamer.

Non semper ea sunt, quae videntur.
PHAED.

De verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben plaats gegrepen, en, op één lid na, hetwelk vrijwillig terugtrad, zijn alle uitvallenden herkozen. Het is dus dezelfde Kamer? — Wij gelooven zulks niet. Niet omdat wij in plaats van den heer DEDEL, den heer ROËLL hebben gekregen; want of zulks eenige verandering te weeg brengen zal, moet de ondervinding nog leeren! de heer ROËLL is geen vaandel, is niet bekend als voorstander van bepaalde staatkundige gevoelens, zoodat zijne benoeming geheel individueel is, en een individu wijzigt onze Kamer, in haren tegenwoordigen stand, niet. Iets anders zou het wezen, indien men iemand verkozen had, die als voorstander van bepaalde staatkundige begrippen, van het een of ander systema beschouwd wordt; naardien eene zoodanige verkiezing eene helling der provinciale staten tot die begrippen of dat systema aanduiden zou, en de verschijning van een dergelijk lid in de Kamer gevolgrijker zou kunnen zijn, beschouwd wordende als een vaandel, tot aansluiting of bekamping. De verandering van lid dus niet aangevoerd, gelooven wij nogtans, dat de tegenwoordige Kamer niet meer dezelfde is als die van het vorige jaar. Vooreerst hebben onderscheidene leden in de afgeloopen zitting verklaard, dat zij toen *voor het laatst* hunne stem gaven aan de voordragten ter volharding in het *status-quo*. Zij kunnen derhalve niet meer stemmen gelijk zij in de vorige zitting deden; reeds ten dien aanzien alzoo hebben wij andere leden, niet andere van naam, maar van gevoelens, hetwelk gewigtiger is. Ten tweede, heeft bovengemelde verklaring op andere nog wankelende en slechts jeremiërende leden indruk gemaakt; het waren toen niet meer alleen diegenen hunner ambtgenooten, welke van den beginne af andere begrippen voorstonden, het was niet meer slechts de drukpers, die waarschuwingen gaf, maar het waren leden, die men hoogst zeldzaam andere gevoelens dan de ministers hoorde uiten, welke nu niet alleen *schroomden*, *huiverden*, maar verklaarden, dat zij *voor het laatst* de buitengewone geld-aanvragen met hunne stem ondersteunden. Daarop kwamen de verkiezingen, en niet iedereen, — de edele Heeren weten het zelven, — werd met even veel stemmen genoemd. En hoewel wij nu geenszins onderstellen, dat iemand hunner, *om lid van de Kamer te blijven*, van gevoelen veranderen zou, iets dat zeer verachtelijk zou wezen, beweren wij toch, dat de meer of mindere stemmen, welke men verkreeg, indruk moeten maken op iedereen, die zich niet voor onfeilbaar houdt en hetdunkend op de gevoelens en begrippen van anderen nederziet. Aangaande een punt, waaromtrent men eene bepaalde overtuiging kan hebben, zal iemand niet van meening veranderen, al vindt hij niets dan tegensprekers. De wederspraak der geheele wereld zou GALILEI zijne overtuiging, dat het de aarde was die draaide, niet hebben benomen. Maar met meeningen nopens punten, waaromtrent men volstrekt geene zekerheid heeft, en waaromtrent het hart stom is, gaat het anders. Dan oefent de algemeene meening eene zeer groote kracht, en dan is men gansch wat onzekerder in zijn gevoelen als men de meerderheid der nadenkenden tegen zich heeft, dan als men zich door dezelve geschraagd ziet. — Voorts zaten de Edel Mogende Heeren, de eerste jaren na den Belgischen opstand, nagenoeg als in eenen *Olympus*; wanneer de drukpers zich met hen bemoeide, was het gewoonlijk slechts om hen te bewie-

zoeken: in het laatste jaar is dit werkelijk veranderd, en werd er meenigeen gevoelig genoeg aan zijne menschelijkheid herinnerd. Zegt niet: wat baten de aanmerkingen der drukpers: men gaat zijnen gang, gelijk te voren! Men gaat zijnen gang niet gelijk te voren. Die de oogen des publieks op zich gevestigd ziet, wordt zelf veel opletten der. Die scherpe aanmerkingen op zich hoort maken, moge zich houden als voelde hij ze niet: hij voelt ze wel degelijk, en is er gansch niet mede gediend. Hij wil ze liever in het vervolg niet meer krijgen. Hij komt, hoewel aanvankelijk vertoornd, doch naderhand de noodzakelijkheid der scherpheid, zou de aanval doelmatig zijn, inziende, en de waarheid der aanmerkingen hoe langer hoe meer gevoelende, tot verschillende gedachten; terwijl anderen zich aan zijne wonden hebben gespiegeld, en die voor zich zelven vermeden. Is de drukpers goedig genoeg om aan een lid, die raadzaam keurt altijd te zwijgen, eene geheime, sectie-geschiktheid toe te schrijven, en zijne sprakeloosheid aan overstroomingen van ijver en bekwaamheid te wijten, o! dan wordt niets gemakkelijker, niets verleidelijker, dan het toeknijpen der lippen, en zal zulks door menig een gretig worden te baat genomen; maar zegt zij daarentegen: neen, zoodanig lid voldoet niet aan zijne bestemming, is niet geschikt voor de Kamer, en toont zij zulks herhaaldelijk aan; dan moge een dergelijke zwijger, hetzij hij zich op andere plaatsen moede gebabbeld hebbe, hetzij hij werkelijk een woordenhater is, bij zijn stelsel volharden, dan mogen Provinciale Staten, met zijne lichtschuwe verdiensten bekend, hem steeds herkiezen; maar dan zullen toch anderen veel minder waarschijnlijk zijn voorbeeld volgen. Al is men geen DEMOSTHENES, kan men immers zeer goed, te huis des noods, eenige volzinnen zamenstellen, waarin men duidelijk de redenen van zijn gevoelen (en een gevoelen zal toch wel iedereen hebben?) uiteen zet? Wij gelooven, dat men dit vrij algemeen met ons eens is, en dat wij gevolgelijk in de aanstaande zitting bijna al de leden de redenen, welke zij voor of tegen het *status-quo* hebben, kortelijk zullen hooren mede deelen; waarbij wij ons vleijen dat zeer weinigen zich langer zullen bepalen bij het bejammeren van onzen toestand, zonder middelen van uitkomst aan de hand te doen. Om al de aangegevene redenen dus houden wij de herkozen kamer niet voor dezelfde meer als die, wier zittingen onlangs zoo weinig troostrijk gesloten werden; en hopen, niet zonder vertrouwen, van de aanstaande zittingen heilzame vruchten en ruime stof tot dankbare herinneringen.

Gevangenissen in Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika.

(*Vervolg van* No. 85.)

De centrale gevangenis van *Melun* is een oud klooster dier stad, elf mijlen van *Parijs* gelegen. Zij bevatte, in 1835, 1,021 gevangenen, tot 14 maanden en langer veroordeeld. *Poissy* is slechts de bak, waar men de ondeugden der hoofdstad laat gisten. De misdaden vindt men meer te *Melun*. *Poissy* dient haar tot school en leertijd: zij gaan over naar *Melun*, als zij de maatschappij schrik aangejaagd hebben, en evenwel nog niet rijp zijn voor de ijzers of den dood.

Wij kwamen (zegt de reiziger) eenige minuten voor etenstijd (drie ure), en het algemeen voorkomen der gevangenen maakte op ons eenen droevigen indruk; het was altijd die donkere blik, dat zwarte of bruine oog, met den schitterenden, woesten, zinnelijken, schranderen, maar vreesselijken appel, dien wij te *Poissy* waargenomen hadden. Over het algemeen waren de gelaatstrekken er harder, de voorhoofden somberder, het aanzien terugstootender. Men herkende den haat, de vermetelheid, de vastberadenheid, de gevoelloosheid en de verharding; men walgde van de hardheid der manieren, de onreinheid der kleederen, de begeerlijkheid, waarmede de veroordeelden hun voedsel verslonden. Elk der eetkamers bevatte ongeveer 500 gevangenen, die ongehinderd met elkander omgingen en aan opzieners onderworpen waren. Na het spoedig geëindigde eten gingen zij naar de cantine; de wijn-cantine was de bezochtste. Men veroorlooft hun, tegen betaling, vier glazen wijn daags, twee des morgens en twee des middags; elk glas kost zeven *liards* (ongeveer vier centen): ik proefde den wijn, hij was goed.

De werkplaatsen zijn ruim; die der ketelmakers behelsde meer dan 100 gevangenen, en die der houtwerkers omtrent evenveel. Onder de ketelmakers vonden wij eenen Belg, die, gedurende den rusttijd, zeer aandachtig *Notre-Dame de Paris* las. De leesbibliotheek wordt gehouden door een' levenslang veroordeelden gevangene, en geene boeken worden in de gevangenis binnen gelaten, dan met goedkeuring van den directeur; de gevangenen betalen daarop een stuiver huur voor dezelve. De directeur bekende ons, dat hij geene orde in de gevangenis zou kunnen houden, zonder het middel van spionnering. De plannen van ontsnapping en vermoording der cipiers zijn menigvuldig. Nooit ligchamelijke straffen; de gevangene, die eene overtreding begaan heeft, wordt in den kerker gesloten, op water en brood in ernstige gevallen; betreft het eene misdaad, zoo wordt hij weder aan het geregt overgeleverd.

De centrale gevangenis van *Clairvaux*, welke 2,400 gevangenen der twee geslachten bevat, heeft, wat hunne zedelijke verbetering aangaat, niet meer vorderingen gemaakt dan de huizen van *Poissy* en *Melun*. Het is waar, dat eene bewonderenswaardige inrigting de werkzaamheden en oefeningen dier gevangenen regelt. Het werk der vrouwen bestaat in het vervaardigen van linnengoed, handschoenen, dassen. De mannen maken schoenen voor den uitvoer, zeer kunstig bewerkt wasdoek, spinnen katoen, vervaardigen linnen; wat het timmer-, kuipers- en smidswerk betreft, dit is uitsluitend bestemd voor het onderhoud des huizes. Er is geen leertijd; elk arbeider wordt gebruikt tot het ambacht dat hij kent; die er geen der aldaar geoefend wordende magtig is, werkt in de weverij. Maar het schijnt ons onzedelijk, onstaatkundig en hatelijk, in de centrale gevangenis onder de burgerlijke veroordeelden ook militairen te plaatsen, die veel strenger gestraft worden. De vervreemding van een voorwerp van geringe waarde, die voor eene burgerlijke regtbank slechts eene zeer geringe straf na zich slepen zou, werpt dikwijls den ongelukkigen soldaat in het midden van zedelooze menschen die hem bederven. Naauwelijks schuldig kwam hij onder hen, in de misdaad volleerd verlaat hij hen.

Elk jaar wordt eene lijst der veroordeelden, welk ten minste de helft hunner straf ondergaan hebben, en blijken van werkzaamheid, berouw en goed gedrag geven, door de directeur van iedere gevangenis aan den minister van binnenlandsche zaken overgelegd, die dezelve onder het oog des Konings brengt. De daarop volgende strafvermindering, die zeer beperkt is (want er worden zeer zelden meer dan vijf of zes begenadigingen jaarlijks in eene gevangenis verleend) schijnt ons van eene zeer heilzame werking in een land als *Frankrijk*, waar deze belooning aan een goed gedrag toegekend, de levendige gestellen en werkzame verbeelding sterk aanspoort. In de *Vereenigde-Staten*, te *Genève*, en in het boethuis van *Mill-Bank*, misbruikt men dit middel op eene verregaande wijze, en vernietigt zoodoende de zedelijke werking der straf. De meesten der gevangenen worden uit laatstgemeld huis door den secretaris van staat ontslagen, zoodra het verzoek om gratie hem ter hand gesteld kan worden.

In Augustus 1831, stichtten eenige menschenvrienden, te *Parijs*, een huis, uitsluitend bestemd om jeugdige overtreders op te nemen. Kort daarop bezat *Lyon* een dergelijk gebouw. Veel, wel is waar, is er aan te voeren tegen een stelsel, hetwelk de achteloosheid der ouders schijnt aan te moedigen en eene toevlugt te openen aan de uitspattingen der jeugd; maar de bijzondere gesteldheid van *Frankrijk*, het gebrek aan huizen van onderstand, de hulpeloosheid der menschen buiten arbeid en die der jonge bevolking die hun het leven dankt, pleiten sterk voor deze inrigtingen in *Frankrijk*. Men plaatst er de kinderen op het verzoek der ouders en, op een eenvoudig proces-verbaal der overheid, en wegens zeer geringe overtredingen. Het departement der *Seine* heeft daartoe de gevangenis der *Madelonnettes*; een afzonderlijk gedeelte is ingeruimd aan de beschuldigden vóór het proces, een ander aan de veroordeelden. Ongelukkigerwijze heeft men het celwezen, het eenig beveiligingsmiddel van de zedelijkheid der gevangenen, niet op de slaapvertrekken der *Madelonnettes* kunnen toepassen. Maar de nieuwe gevangenis la *Roquette*, die ongeveer 4,000,000 franken gekost heeft, verschaft den jeugdige gevangenen dat voordeel. De tucht is streng, zonder vernederend te zijn. De heer de BÉRENGER, in zijn voortreffelijk rapport, verzekert, dat men alles hopen mag van die harten, waarin de ondeugd geenszins doorgedrongen en beredeneerd is, en wier voornaamste gebreken in ligtzinnigheid en overijling bestaan. Buiten twijfel; maar ligtzinnigheid teelt ondeugd. De misdaad is niet altijd de vrucht van beredeneerde kwaadaardigheid; in een land als *Frankrijk* [illegible] der misdadigheid minder in de hevigheid der hartstogten, dan wel in de afwezigheid van beginselen: die afwezigheid is allernoodlottigst voor driftige harten en ligtzinnige hoofden. Eenige edelmoedige daden, eenige blijken van een goed hart, trekken van welwillendheid en hulpvaardigheid bewijzen niets, in de jeugd, ten voordeele van het toekomende gedrag: het zijn hoogstens genomen gelukkige voorteekenen. Indien men eene natie zedelijk maken wil, moet men er den vasten wil, de kracht van karakter, de eenheid van beginselen wortels doen schieten.

Na drie jaren gevangenis ten langste, maar zelden veel korter, worden de jonge gevangenen geplaatst onder de bescherming eener maatschappij, welke hun in de gelegenheid stelt om zich eene kostwinning te verschaffen. In *Frankrijk* zoo wel als in *Engeland* schijnt de duur der gevangenis invloed te oefenen op de mate van zedelijkheid, waarmede de ontslagenen de maatschappij weder intreden. De cipier der correctionele gevangenis van *Glascow* (*Bridewell*) heeft opgemerkt, dat de recidiven in eene bijna regelmatige verhouding verschilden; en dat derzelver aantal menigvuldiger was naarmate de gevangenschap korter geduurd had. Zoo vindt men onder de

jeugdige veroordeelden tot eene week, eene maand of twee maanden gevangenis, 40 à 65 recidiven ten honderd; een cijfer, hetwelk trapswijze vermindert bij de veroordeelden, die eene langdurige gevangenschap ondergingen, en op nul uitloopt voor gevangenschappen van twee jaar. In 1824 telde men op 93 gevangenen, die twee jaren zaten, geene enkele recidive.

Engeland, en vooral deszelfs hoofdstad, zal waarschijnlijk weldra de jeugd zijner lagere bevolking die noodwendige loutering doen ondergaan. Is de straatjongen van *Parijs* een klein, uitgeput oud mannetje, beladen met den drie dubbelen vloek der liederlijkheid, der onmagt en der list; de straatjongen van *Londen* is een sterker en stevi ger persoon, meer te duchten en meer besloten, die met eene dierlijke starheid zijne partij gekozen heeft in de ondeugd. Reeds heeft in *Engeland* de maatschappij van de *Vrienden der kinderen* te *Brenton* een toevlugtsoord voor die ongelukkigen opgerigt: een gesticht, dat ongetwijfeld voortaan, heilzame vruchten levert, maar welks kosten ontzaggelijk zijn. De lagere standen en de jeugd deugdzamer te maken, is levens der maatschappij eene aanzienlijke besparing verschaffen. In [illegible] lid der misdadige bevolking veertien jaren van zijn leven in de gevangenis doorbrengt, tusschen 16 en 40 jaar, en achttien jaren en vier maanden, tusschen 16 en 50 jaar. Gesteld, de gevangene kost slechts 200 franken jaarlijks, zoo zal de misdadiger van 50 jaren meer dan 3,600 franken aan zijne medeburgers hebben gekost; ongerekend nog de geregtskosten, de kosten van in hechtenis neming, en zijne diefstallen. In 1832 had het huis der jeugdige gevangenen 95,832 franken gekost, hetwelk de uitgaven voor elken der 285 gevangenen brengt op 336 franken 29 centimes. Indien een dergelijk huis slechts de helft dier jonge lieden van een misdadig leven terughoudt, is de verkregen geldwinst alleenlijk reeds zeer groot.

In 1816 telde men te *Londen* 8000 kinderen, die slechts van roof leefden. In 1834 namen de gevangenissen van *Engeland* en *Wales* 400 kinderen van 12 jaren en minder op; 2,204 van twaalf tot zestien; 6,475 jonge menschen van zestien tot een en twintig jaar: totaal, 9,077.

(Het vervolg hierna.)

Waterhoogte te Arnhem.

Den 20 Julij. 2 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 4 Duim gevallen 0 D.
Den 21 Julij. 2 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 5 Duim gevallen 0 D.

---

† § † De Notaris Mr. *W. H. TAAIJ*, te *Arnhem* residerende, als daartoe benoemd, zal, namens de Erfgenamen van wijlen *JANNIS GROENEVELD* en *CATHARINA VOS*, Echtelieden, overleden te *Beekbergen*, ten huize van *J. HOLTMAN*, in *de Leeuw* aldaar, op Woensdagen den 2den en 16den Augustus 1837, respectievelijk bij inzet veilen, en finalen toeslag verkoopen, de ONROERENDE GOEDEREN der genoemde Nalatenschap, onder *Beekbergen*, *Loenen* en *Voorst* gelegen, bestaande uit WEI- en BOUWLANDEN, eene BOUWPLAATS, BOSSCHEN, AANDEELEN IN MARKEN, enz., te zamen 31 perceelen, breeder bij de aangeslagen biljetten omschreven, waaromtrent nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Heeren *J. SAGER*, te *Beekbergen*, en *L. LAMMERS*, te *Arnhem*, zoo mede, ten opzigte der verkoops-voorwaarden, ten kantore van bovengenoemden Notaris; *brieven franco*.

Publieke Verkooping.

Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, is voornemens op Dingsdag den 8sten Augustus 1837, op hoogen, en bij inzet, en Dingsdag den 22sten daaraanvolgende, bij mijning en toeslag, telkens des namiddags ten 4 ure, in de herberg *Halfwegen*, ten huize van den kastelein *PETERS*, onder *Duiven*, halfweg *Arnhem* en *Zevenaar*, *in perceelen* (breeder bij biljetten omschreven) finaal te verkoopen, ongeveer 70 Bunders of 80 Rijnlandsche Morgen uitmuntende BOUW- en WEIDELANDEN, gelegen [illegible] *Rijmers*, onder de gemeenten van *Duiven* en *Zevenaar*, [illegible] del in perceelen gelegde BOUWING *ELL*[illegible], met de GETIMMERTEN; zijnde meest al deze [illegible] pachtvrij te aanvaarden.

Nadere informatien, betrekkelijk de voorwaarden en eigendoms-bewijzen, zijn in persoon te bekomen ten kantore van bovengenoemde Notaris te *Arnhem*; brieven franco.

Te Koop:

Twee Extra gedresseerde WITTE BOKKEN, zonder horens met hunne tuigen: — des verkiezende een fraaije WAGEN, zoo goed als nieuw. Franco bevraagbaar bij den Boekhandelaar *W. J. THIEME*, te *Zutphen*.

---

† † † Een Weduwe, van goeden huize, door finantiele omstandigheden, buiten staat om op zich zelven te blijven leven, zag zich gaarne als HUISHOUDSTER, of tot GEZELSCHAP, in een deftig huisgezin, of bij eene Dame geplaatst; overtuigd, dat zij in alle opzigte de noodige vereischten bezit om in zoodanige betrekking te kunnen voldoen. — Tot nadere informatien adressere men zich, met vrachtvrije brieven, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, onder de Letter *V*.

---

† § † Niet dan onder eene zeer pijnlijke, diep grievende gewaarwording, welke alleen door Edeldenkenden of door zelven met den rampspoed bekende lieden kan worden beseft, waagt het eene ONGELUKKIGE WEDUWE Redding en Uitkomst voor zich en hare ZEVEN WEEZEN, van welke de oudste nog geene *dertien* jaren bereikt heeft, te zoeken door langs dezen weg haren bitteren Nood aan hare Landgenooten te openbaren. Haar brave en werkzame Echtgenoot is haar onlangs ontvallen na eene zeer langdurige ziekte, gedurende welke zijn bedrijf, waardoor hij zijn Gezin onderhoud verschafte, geheel stilstaande, alles heeft moeten worden ingeteerd, en zij met hare Kinderen thans iederen dag, onder kommer en gebrek, haren volslagen [illegible] meer ziet naderen. Zij wenschte door bijdragen van Menschenvrienden zich eene kleine Som te verschaffen, die haar mogt in staat stellen eene door haar bedrijfbare Nering aan te Koopen, in welke zij voor zich en de haren een ordentelijk burgerlijk onderhoud mogt vinden. Deze wensch aan *de Directie van het Handelsblad* te kennen gegeven hebbende, heeft deze zich wel met de Inzameling van al zulke Giften willen belasten, als welke haar mogten worden toegedacht. Menschenvrienden vinden dus daartoe de gelegenheid aan het Bureau van gezegd Blad, onder de Letters E. M.

---

† § † Als eerst en eenigst verband op goederen van meer dan de vierdubbele waarde, vraagt men, tegen billijke rente, een KAPITAAL VAN VIJFTIEN DUIZEND GULDEN. — Nadere informatien zijn deswege te bekomen, met gefrankeerde brieven, onder de letter M, bij den Boekdrkuker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

Algemeene Postwagen-Onderneming.

VAN GEND EN LOOS.

NIEUWE DIENSTEN.

Van *Amsterdam*, *Rotterdam* en *'s Gravenhage* naar *Arnhem* en *Nijmegen*, over *Naarden*, *Utrecht* en *Amersfoort*, met onmiddellijke aansluiting te *Arnhem aan de Koninklijke Pruissische Snelposten* en vice versa.

TE BEGINNEN MET 25 JULIJ 1837.

Vertrekkende des avonds van *Amsterdam* ten 10 ure en van *Utrecht* ten 11 ure, na de aankomst der correspondeerende Diligences van *Rotterdam*, *'s Gravenhage* en *Leiden*, om des ochtends te *Arnhem* aan te komen vóór het afrijden der Pruissische Snelposten, en te *Nijmegen*, ten 9 ure. Het vertrek van *Nijmegen* heeft plaats ten 11½ ure, des ochtends, en van *Arnhem* ten 2 ure namiddag, onmiddellijk na de aankomst der Pruissische Snelposten, om des avonds 9 ure te *Utrecht* en 10½ ure te *Amsterdam* aan te komen.

Des ochtends te *Arnhem* aankomende, arriveert men verder te *Emmerich* ten 11 ure, te *Duisburg*, over *Rees* en *Wezel*, des nachts 12 ure; den volgenden dag des ochtends 2½ ure te *Dusseldorff* en ten 7 ure te *Keulen*; des namiddags ten 4½ ure te *Coblentz*, over *Bonn*, *Remachen* en *Andernach*; vervolgens des morgens ten 2½ ure te *Mainz* en ten 6½ ure te *Frankfort a/m*.

Overigens ook dagelijks van *Emmerich* naar *Berlijn* in 5 dagen en 17 uren, als:

ZONDAG WOENSDAG	Over *Wezel*, *Essen*, *Unna*, *Paderborn*, *Höxter*, *Braunschweig* en *Maagdenburg*.
MAANDAG VRIJDAG	Over *Wezel*, *Essen*, *Hagen*, *Arnsburg*, *Cassel* en *Halle*.
DINGSDAG DONDERDAG ZATURDAG	Over *Wezel*, *Dorsten*, *Munster*, *Bielefeld*, *Minden*, *Hildesheim*, en *Maagdenburg*.

Corresponderende verder met alle andere Plaatsen van *Duitschland*, met *Oostenrijk*, *Italië* en *Rusland*.

KANTOREN:

Te *Amsterdam*, M. J. van der Hulst, Dr., op den Dam.
» *Naarden*, D. van Ommeren, Paarden-Posterij.
» *Amersfoort*, W. Vlug, Dr., Hôtel *den Doelen*.
» *Utrecht*, J. C. van Stenis, Dr., op het [illegible].
» *Arnhem*, [illegible], Dr., in *den Gouden Arend*.
» *Nijmegen*, [illegible], Dr., in *den Balm*.
» *Zutphen*, M. [illegible], Dr., Paarden-Posterij.
» *'s Hage*, J. Nortier Jr., Dr., op het Plein.
» *Rotterdam*, J. R. van den Berg, Dr., in *St. Lucas*.
» *Leiden*, L. C. Smits, Dr., aan de Witte Poort.
» *Haarlem*, A. Frink, Dr., Groote Houtstraat.
» *Delft*, Wed. Robbers, Dr., Leidsche Veerhuis.
» *Dordt*, Wed. Schotman, Dr., *Gouden Leeuw*.
» *Gorcum*, N. van Alphen, Dr., in *den Hooiwagen*.
» *Breda*, J. Wynants, Dr., *Gouden Leeuw*.
» *'s Bosch*, C. Prey, Dr., *Oud Keizershof*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.